Analysis 1B

Luc Veldhuis

1 November 2016

Introduction

What will be treated

- Chapter 6 and 7
- Dictate differential equations
- Dictate 'course doc' (handy summary of the book)

Rieman integraal

```
P partitie van [a, b] met a_0 = x_0 < \cdots < x_n = b
P = \{x_k\}_{k=0}
|P| = max(\Delta x_k) where \Delta x_k = x_k - x_{k-1}
Tussen een P en P' is P' fijner als |P'| < |P|. Q is een verfijning
van P als geldt P \not\subset Q.
We hebben ook P \not\subset P \cup P'
P' \not\subset P \cup P'
f:[a,b]\to\mathbb{R}, begrensd.
sup_{[a,b]}f(x) = M, inf_{[a,b]}f(x) = m.
m_k = \inf_{[k-1,k]} f(x) en M_k = \sup_{[k-1,k]} f(x).
Dus geldt m < m_k < M_k < M.
```

Rieman som

Als je m_k neemt, krijg je de ondersom:

$$L(f, P) = \sum_{k=1}^{n} m_k \Delta x_k$$

Als je M_k neemt krijg je de bovensom:

$$U(f,P) = \sum_{k=1}^{n} M_k$$

Riemansom:

$$S(f,P) = \sum_{k=1}^{n} f(c_k) \Delta x_k$$

 $m\Delta x_k \leq m_k \Delta x \leq f(c_k) \Delta x_k \leq M_k \Delta x_k \leq M \Delta x_k$ want delta is altijd positief en we hebben $m_k \leq f(c_k) \leq M_k$.

Rieman som

Sommeer:

$$\sum_{k} m \Delta x_{k} \leq \sum_{k} m_{k} \Delta x_{k} \leq \sum_{k} f(c_{k}) \Delta x_{k} \leq \sum_{k} M_{k} \Delta x_{k} \leq \sum_{k} M \Delta x_{k}$$

$$m \sum_{k} \Delta x_{k} \leq \sum_{k} m_{k} \Delta x_{k} \leq \sum_{k} f(c_{k}) \Delta x_{k} \leq \sum_{k} M_{k} \Delta x_{k} \leq M \sum_{k} \Delta x_{k}$$

En we weten $\sum \Delta x_k = b - a$ dus hieruit volgt:

$$m(b-a) \leq L(f,P) \leq S(f,P) \leq U(f,P) \leq M(b-a)$$

We weten ook dat $P \not\subseteq Q \Rightarrow L(P,f) \leq L(Q,f)$ en ook $U(Q,f) \leq U(P,f)$ en $L(P,f) \leq U(Q,f)$ met P,Q willekeurig.

Bewijs $L(P, f) \leq U(Q, f)$

Kies een c in (x_{k-1}, x_k) , en definieer:

$$\inf_{[x_{k-1},c]} f(x) = r_1$$

 $\inf_{[c,x_k]} f(x) = r_2$
 $\sup_{[x_{k-1},c]} f(x) = R_1$
 $\sup_{[c,x_k]} f(x) = R_2$
 $m_k = \min(r_1, r_2)$
 $M_k = \max(R_1, R_2)$

En we hebben voor $P \subseteq P \cup Q$ en $Q \subseteq P \cup Q$:

$$L(P, f) = \dots m_k \Delta x_k \dots =$$

$$= \dots + m_k (x_k - c) + m_k (c - x_{k-1}) + \dots$$

$$\leq \dots + r_1 (x_k - c) + r_2 (c - x_{k-1}) + \dots = L(Q, f)$$

Definieer inductief voor alle punten.

Bewijs $L(P, f) \leq U(Q, f)$

We kunnen nu ook laten zien dat:

$$m(b-a) \le L(P,f) \le L(P \cup Q,f)$$

$$\le U(P \cup Q,f) \le U(Q,f) \le M(b-a)$$

We kunnen nu definieren:

$$\frac{\int_{b}^{a} f = \sup L(P, f)}{\overline{\int_{b}^{a}} f = \inf U(P, f)}$$

Dus geldt:

$$L(P,f) \leq \int_{b}^{a} f \leq \int_{b}^{\overline{a}} f \leq U(P,f)$$

Rieman integreerbaar

Definitie

 $f:[a,b]\to\mathbb{R}$ begrensd is Rieman integreerbaar als geldt:

$$\underline{\int_{b}^{a} f} = \int_{b}^{\overline{a}} f = \int_{b}^{a} f$$

Voorbeeld x^2

Voorbeeld

$$f(x) = x^{2} \text{ op } [0,2]$$

$$P = \{0, \frac{2}{n}, \frac{4}{n}, \dots, 2\}, \Delta x_{k} = \frac{2}{n}$$

$$U(P,f) = \sum_{k=1}^{n} (\frac{2k}{n})^{2} * \frac{2}{n} = \frac{8}{n^{3}} \sum_{k=1}^{n} k^{2} = \frac{4(n+1)(2n+1)}{3n^{2}}$$

$$L(P,f) = \sum_{k=1}^{n-1} (\frac{2(k-1)}{n})^{2} * \frac{2}{n} = \frac{8}{n^{3}} \sum_{k=1}^{n} (k-1)^{2} = \frac{8}{n^{3}} \sum_{k=1}^{n} i^{2} = \frac{8}{n^{3}} \frac{(n-1)n(2n-1)}{6} = \frac{4}{3} \frac{(n-1)(2n-1)}{n^{2}}$$

Voorbeeld x^2

Voorbeeld

$$\frac{4}{3} \frac{(n-1)(2n-1)}{n^2} = L(P,f) \le \underbrace{\int_0^2 f}_{=\frac{4}{3}} \le \underbrace{\int_0^{\frac{7}{2}} f}_{=\frac{2}{3}} \le U(P,f)$$

For $n \to \infty$ we get:

$$\frac{8}{3} \le \int_0^2 f \le \int_0^{2} f \le \frac{8}{3}$$

Door de insluit stelling volgt dat $\int_0^2 x^2 = \frac{8}{3}$.

Voorbeeld x^2

$$f:[-2,3] \to \mathbb{R}$$

$$f(x) = 0 \text{ for } x \in \mathbb{Q} \cap [-2,3]$$

$$f(x) = 4 \text{ for } x \notin \mathbb{Q} \cap [-2,3]$$

$$m = 0$$

$$M = 4$$

$$U(P,f) = \sum_{k=0}^{\infty} 4\Delta x_{k} = 4 * 5 = 20$$

$$L(P,f) = \sum_{k=0}^{\infty} 4\Delta x_{k} = 0 * 5 = 0$$

$$\int_{3}^{-2} f = 20 \neq \int_{3}^{-2} = 0$$

Dus niet Rieman integreerbaar.

Integreerbare functies §6.2

Stelling

 $f:[a,b] \to \mathbb{R}$ begrensd. Dan geldt: f is integreerbaar $\leftrightarrow \forall \epsilon > 0 \exists P_{\epsilon}$ zodanig dat $U(P_{\epsilon},f) - L(P_{\epsilon},f) < \epsilon$.

Stelling

 $f:[a,b]\to\mathbb{R}$ monotoon.

Dan geldt: $f \in \mathbb{R}[a, b]$.

Bewijs monotone functies

Bewijs

f is monotoon dus stijgend.

$$f(a) \le f(x) \le f(b) \to \text{ begrensd}$$

$$P = \{x_0, \dots, x_n\}$$

$$|P| = \frac{b-a}{n} = \Delta x_k$$

$$U(P, f) - L(P, f) = \sum_{k=1}^{n} (f(x_k) - f(x_{k-1})) \frac{b-a}{n}$$

$$= \frac{b-a}{n} (f(b) - f(a))$$

$$= \frac{C}{n} < \epsilon$$

Voor
$$C = (b-a)(f(b)-f(a))$$
.

